

Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 16 hallituksen esityksen johdosta laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 161.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Leevi Melametsä, apulaisosastopäällikkö Jukka Sarjala, talousjohtaja Eero Pulkkinen, lainsäädäntöneuvos Arto Sulonen ja vanhempi hallitussihteeri Matti Lahtinen opetusministeriöstä, ylitarkastaja Raija Saastamoinen työministeriöstä, piiritarkastaja Matti Honkonen Hämeen työvoimapiiristä, varapuheenjohtaja Pauli Saapunki ja varapuheenjohtaja Anna-Liisa Kasurinen sekä pääsihteeri Anssi Lamponen valtion liikuntaneuvostosta, pääsihteeri Hannu Tolonen valtion nuorisoneuvostosta, suunnittelupäällikkö Jouko Lehmusto Turun kaupungista, koulutoimenjohtaja Tapani Vihro Kuoreveden kunnasta, rehtori Hannu Kumpulainen Lapuan ammattioppilaitoksesta, johtaja Kati Leskinen Mäntykankaan erityiskoulusta, yleissivistävän koulutuksen päällikkö Taina Jusila Suomen Kaupunkiliitosta, apulaisosastopäällikkö Matti Rasila Suomen Kunnallisliitosta ja jaostopäällikkö Margareta Nygård Finlands svenska kommunförbundista,

Hallituksen esitys. Vuoden 1993 alusta voidaan tulevaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan julkisten menojen säästötoimenpiteisiin liittyen tehtäväksi eräitä muutoksia. Vuoden 1993 alussa maksamatta olevien valtionosuuksien loppuerien maksua lykättäisiin vuodelle vuosiksi 1994—98. Jälkirahoitusmenettely säädettäisiin oppilaitosten ylläpitäjille vaihtoehtoiseksi perustamishankkeiden rahoitusmuodoksi vuoden 1997 loppuun. Laista ehdotetaan myös poistettavaksi säännös, jonka mukaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ja -avustuksiin käytettävä osuus

veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista pidetään vuonna 1993 prosentuaalisesti samana kuin se on vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että lakia sovellettaisiin tietyin edellytyksin ennen uuden valtionosuusjärjestelmän voimaantuloa aloitettuun työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen. Valtionosuus myönnettäisiin vuoden 1993 alusta kumottavan käyttö kustannusten valtionosuusasteikon mukaan.

Esitys liittyy valtion vuoden 1993 talousarvion esitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan 55 §:n veikkaus- ja raha-arpajaisten voittovarojen jakosuhdetta vuonna 1993 koskevaa säännöstä kumottavaksi. Hyväksyessään ehdotuksen valiokunta viittaa mietinnössään n:o 14 (HE 298) veikkauksen voittovarojen jaosta lausumaansa.

Hallituksen esityksessä n:o 315 ehdotetaan muutosta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 40 §:ään. Muutos muuttaa pykälän momentoinnin. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa tämän lakiehdotuksen 50 §:ssä olevaan viittaussäännökseen teknistä muutosta.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin sellaisenaan, paitsi 50 § näin kuuluvana:

50 §

Perustamiskustannukset

Sen estämättä, mitä 40 §:n 4 momentissa säädetään, valtionosuus perustamishankkeeseen voidaan vuosina 1993—97 myöntää ehdolla, että se maksetaan hankkeen valmistumista seuraavan kalenterivuoden alusta seitsemän vuoden

aikana yhtä suurina vuotuisina erinä. Kukin vuosierä maksetaan tällöin ennen maaliskuun loppua ja siihen lisätään maksamattoman valtionosuuden osalle laskettu Suomen Pankin peruskorkoa vastaava vuotuinen korko, joka lasketaan ensimmäisen vuosierän maksupäivästä. Valtionosuushakemuksessa on ilmoitettava, suostuuko hakija mainittuun ehtoon.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Ala-Harja, Aula, Gustafsson, Hacklin, Laakso, Lehtinen, Pykä-

läinen, Suhola, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsenet Alaranta, Lahikainen, Puhakka, Ryytänen ja Seivästö.

Vastalause

Esityksen mukaan vuoden 1993 alussa maksamatta olevien valtionosuuksien loppuerien maksumaa lykätään vuodelle ja jälkirahoitusmenettely säädetään vaihtoehtoiseksi perustamishankkeiden rahoitusmuodoksi vuoden 1997 loppuun. Näillä toimenpiteillä siirretään valtion menoja noin 700 miljoonaa markkaa kuntien maksettavaksi. Kysymyksessä on rahoitusvastuun siirto valtiolta kunnille, joka merkitsee kuntien asukkaiden rasituksen lisääntymistä.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen käytön sääntelyä esitetään purettavaksi ja

näin siirretään lisää lakisääteisiä menoja voittovaroista rahoitettaviksi. Voittovarojen jaossa tulisi palata aikaisemmin voimassa olleelle tasolle ja jakosuhteeseen, jolla turvattaisiin tieteen, taiteen, urheilu- ja liikuntakasvatuksen sekä nuorisonkasvatustyön harkinnanvaraisten avustusten taso.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/92 (poist.) 55 § (poist.) seuraavasti:

49 ja 50 §
(Poist.)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

55 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1992

Heli Astala
Jukka Gustafsson

Marja-Liisa Tykkyläinen
Iiris Hacklin

Jaakko Laakso
Erja Lahikainen